

5 pijlers van / voor een ‘echte’ solidaire samenwerking

Zeer vaak spreken we van samenwerking, ontwikkelings-samenwerking bijvoorbeeld. Maar wat verstaan we daar dan onder? Hier enkele tips om er kwalitatief wat gestalte aan te geven.

Op de eerste plaats lijkt het me belangrijk ‘samenwerking’ te onderscheiden van ‘hulp bieden’. Zowel hulp bieden als samen-werken zijn zeer belangrijk, nochtans gaat het niet om hetzelfde. Hulp bieden betekent een eenzijdige beweging: iemand biedt hulp aan iemand anders die die hulp nodig heeft (heeft die die hulp niet nodig dan is het ook geen hulp! Opgepast: dit gebeurt veel!). Deze hulp kan ook wederzijds zijn. Toch is het dan nog geen echte samenwerking, want elke hulp heeft een eigen doelstelling. Met wederzijds hulp is er een bedoeling bij de hulp van de ene naar de andere en is er een andere bedoeling bij de hulp in de omgekeerde richting.

Als we van samenwerking spreken dan bedoelen we SAMEN WERKEN, en dus een bedoeling delen, het samenwerken binnen een overeengekomen strategie om een samen bepaald doel te bereiken. Om dit te kunnen bereiken en te kunnen verzekeren dat het ook om een echte en solidaire samenwerking zal gaan, is het belangrijk dat deze ondersteund wordt door op zijn minst de volgende 5 pijlers (het sleutelwoord wordt in het spaans vermeld aangezien deze ideeën opgebouwd werden vanuit de centraalamerikaanse context):

1. **‘De kunst van het luisteren’** - **APERTURA**: openheid, luisterbereidheid, respect, ... Een samenwerking kan maar afgesproken, opgezet en uitgevoerd worden als mensen, personen en groepen, echt bereid zijn om naar mekaar te luisteren, ook naar mekaar kunnen luisteren, met veel respect voor het anders zijn... Hiervoor is een open houding, en niet oordelende houding nodig, een houding van: jij bent anders en ik vind dat best fijn, ik wil van je leren en samen op weggaan, met alle respect voor de verschillen tussen ons.
2. **‘Het weten te interpreteren’** - **LECTURA**: het kunnen ‘lezen’ van wat de omgeving ons zegt. Het weten kritisch te interpreteren van de gezamenlijke context, zowel ter plaatse, in de gemeenschap, op micro- en macroniveau. Dit zonder eigen criteria op te leggen, maar juist vanuit de eerder vermelde openheid en het kunnen luisteren en lezen van de belevenissen van de betrokken mensen, vooral de zeer dichtbij betrokken mensen.
3. **‘De bereidheid tot meedelen’** - **TERNURA**: de ‘tederheid’, het affectief verbonden zijn. Samenwerken is ook meedelen, het samen delen, het ‘erbij zijn’, een samen op weg gaan, welke tegenkantingen we ook mogen hebben, we zoeken er dan samen een oplossing voor.
4. **‘De beslissing van het engagement’** - **POSTURA**: engagement, stellinginname, ‘kant’ kiezen. We kunnen niet tegelijkertijd aan de ene en aan de andere kant staan. Zeer dikwijls, en meestal, is er geen middenweg. We moeten kant kiezen. In onze context: een duidelijke en radicale keuze voor de uitgestotenen. Het gaat om positie in te nemen. Samenwerking is niet vrijblijvend.
5. **‘De visie van integratie’** - **CONTEXTURA**: netwerk, organisatie, coördinatie. Alle samenwerking vergt veel inspanning mbt organisatie en coördinatie. Als er bij de vorige pijler ‘verbondenheid’ vernoemd werd in affectieve zin, dan krijgt deze hier een concrete uitdrukking, het gaat om een menselijke structurering die deze samenwerking duurzaam maakt.

Tot hier deze 5 pijlers. Elke lezeres of lezer is uitgenodigd om hier verder over na te denken (kritiek, aanvullingen, verbeteringen, suggesties,...) en om nog meer gestalte te geven aan dit begrip.

Nog een laatste opmerking: samenwerking, ontwikkelings-samenwerking is niet voorbehouden voor een relatie van noord naar zuid, ook van zuid naar noord, zuid-zuid, noord-noord... en gewoon in het zuiden of in het noorden, bvb. in onze eigen organisatie: werken we echt samen in functie van de ontwikkeling?, zowel op persoonlijk vlak als op sociaal en maatschappelijk vlak? Krijgen mensen kans tot ontwikkeling, ook dank zij hun werk in onze organisatie? In onze werkrelaties, hoever staan we mbt elk van de bovenvernoemde pijlers?